

સા.વિજ્ઞાન



ધોરણ-૭

પ્રથમ સત્ર

વાર્ષિક માસવાર આયોજન

વર્ષ - ૨૦૨૪/૨૫



આવા દરેક ધોરણના વિષયવાર આયોજન
શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશનમાં ઉપલબ્ધ છે.

જુલાઈ માસનું પાઠ આયોજન

૧. રાજપૂત યુગ : નવા શાસકો અને રાજ્યો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ અને રાજવંશો વિશે જણાવી શકશે
- દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ અને રાજવંશો વિશે જણાવી શકશે
- રાજપૂતો અને રાજપૂતાણીઓની વિશેષતાઓ વિશે જણાવી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- ઉત્તર ભારતનાં રાજવંશો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ
- ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ વિશેની ચર્ચા
- દક્ષિણ ભારતનાં રાજવંશો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ
- દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ વિશેની ચર્ચા

શૈક્ષણિક સાધન :

- રાજાઓના ફોટા
- રાજાઓની માહિતી દર્શાવતો ચાર્ટ
- ભારતનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ

- ઉત્તર ભારતનાં રાજાઓ વિશેનો કમિક ચાર્ટ બનાવવો
- ઉત્તર ભારતનાં રાજવંશોના પપેટ બનાવી સમજ આપવી
- દક્ષિણ ભારતનાં રાજાઓ વિશેનો કમિક ચાર્ટ બનાવવો
- દક્ષિણ ભારતનાં રાજવંશોના પપેટ બનાવી સમજ આપવી.

પ્રવૃત્તિ :

-ઐતિહાસિક સ્થળની મુલાકાત

મૂલ્યાંકન

-વૈકલ્પિક પ્રશ્નો જવાબ લખો.

જુલાઈ માસનું પાઠ આયોજન

૧૦. પૃથ્વીની આંતરિક રચના અને ભૂમિસ્વરૂપો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- પૃથ્વીનાં આંતરિક ભાગો વિશે જણાવી શકશે
- ખડકો અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે

-જુદા-જુદા ભૂમિસ્વરૂપોના નિર્માણ અને કાર્ય વિશે જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

- પૃથ્વીના આંતરિક ભાગોની આકૃતિ દ્વારા સમજ
- ખડકો અને તેના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ
- જુદા-જુદા ભૂમિસ્વરૂપો વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી અને જરૂરી વિડીયો નિદર્શન

શૈક્ષણિક સાધન :

- ખડકોનો ચાર્ટ
- ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી અંગેના ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

- ભૂકંપ તથા જ્વાળામુખીની ચુ ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ
- પૃથ્વીના આંતરિક ભાગોની આકૃતિ દોરાવવી
- QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ
- ખડકો અને તેના પ્રકારો વિશેની ચાર્ટ તથા વિડીયો દ્વારા સમજ

-નદી, હિમનદી, પવન, સમુદ્ર વગેરેનું નિર્માણ અને કાર્ય અંગેની ચર્ચા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ
-સ્થાનિક પર્યાવરણમાંથી ખડકોનાં ટુકડાનું એકત્રીકરણ.

પ્રવૃત્તિ :

-નજીકના ભૂમિસ્વરૂપ ની મુલાકાત
મૂલ્યાંકન
-પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
-જવાબામુખી વિષે લખો.

ઓગષ્ટ માસનું પાઠ આયોજન
૨. દિલ્હી સલ્તનત

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-દિલ્હી સલ્તનતના શાસકો અને તેના જુદા-જુદા વેશો વિશે જણાવી શકશે
-દિલ્હી સલ્તનત સમયનાં સ્થાપત્યો તથા અન્ય બાંધકામો વિશે જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-દિલ્હી સલ્તનતના જુદા જુદા વંશોનો ક્રમિક ચાર્ટ બનાવડાવી સમાજ આપવી
-દિલ્હી સલ્તનત સમયનાં સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ઇન્ટરનેટ પરથી વિડીયો દ્વારા સમજ

-બહમની રાજ્યો તથા વિજયનગર રાજ્ય વિશેની ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી.

શૈક્ષણિક સાધન :

-દિલ્હી સલ્તનતના સુલતાનોના ફોટા,
-ભારતનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-દિલ્હીમાં આવેલ પ્રવાસન સ્થળોની માહિતી એકત્ર કરી હસ્તલિખિત અંક તૈયાર કરવો
-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજતમારા ગામ, શહેર કે જિલ્લાના દેશી રાજ્ય કે રજવાડાની વંશાવલી તૈયાર કરાવવી વિજયનગર અને બહમની સામ્રાજ્યની સ્થાપત્ય કલા વિશે સચિત્ર હસ્તલિખિત એક તયાર કરાવવી

પ્રવૃત્તિ :

-નજીકના સ્થાપત્યની મુલાકાત
મૂલ્યાંકન
-કેન્દ્ર ખાતાઓ ની નોંધ લખો.

ઓગષ્ટ માસનું પાઠ આયોજન
૧૫. લોકશાહી માં સમાનતા

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-સમાનતાનો અર્થ તથા ઉદાહરણો આપી શકશે

-મતાધિકારમાં સમાનતા, બાળમજૂરી, શ્રમ અને મહેનતાણું તથા લોકશાહીમાં સમાનતા વિશે જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-સમાનતાનો અર્થ અને મહત્વ વિશે ચર્ચા વિવિધ ઉદાહરણો તથા વિડીયો દ્વારા બાળમજૂરી, શ્રમ અને મહેનતાણું તથા લોકશાહીમાં સમાનતાની સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-લોકશાહી વિશેના પોસ્ટર

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-સમાનતાનો અર્થ સમજાવવા સ્થાનિક કક્ષાના ઉદાહરણો પૂરા પાડી સમજ
-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ
-બાળમજૂરી ગુનો બને છે તે અંગેની ચુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ
-સમાનકામ, સમાન વેતન વિશેની ચર્ચા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ
પ્રવૃત્તિ :

-
મૂલ્યાંકન

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
૩. મુઘલ સામ્રાજ્ય

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-મુઘલ સામ્રાજ્યની મહત્વનાં શાસકો વિશે જણાવી શકશે
-મુઘલકાળની શાસનવ્યવસ્થા, સમાજવ્યવસ્થા, કલા, સાહિત્ય, આર્થિક સ્થિતિ વિશે જણાવી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-મુઘલ શાસકોની માહિતી દર્શાવતો ચાર્ટ બનાવવો
-મુઘલ સમયની શાસનવ્યવસ્થા વિશે ચર્ચા
-મુઘલકાળના સ્થાપત્યો વિશેની ફોટા તથા ચાર્ટ દ્વારા સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-મુઘલ શાસકોના ફોટા, સ્થાપત્યોના ફોટા, ભારતનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-મુઘલ સ્થાપત્યો વિશેનો ફોટા સહિત હસ્તલિખિત અંક તૈયાર કરાવવો
-મુઘલ શાસકો વિશેની માહિતી દર્શાવતી ફોટાવાળી પોથી તૈયાર કરાવવી
-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ
-મુઘલ સમયનાં ચિત્રો, કલા, સાહિત્ય વિશેની માહિતી ઇન્ટરનેટની મદદથી પૂરી પડી સમજ આપવી.

પ્રવૃત્તિ :

મૂલ્યાંકન

-બાબરના યુદ્ધ વિષે લખો
-પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
૧૧. પર્યાવરણ ના ઘટકો અને આંતરસબંધો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-પર્યાવરણના ઘટકો અને તેના પ્રકારો વિશે જણાવી શકશે
-પાણીનું વિતરણ અને ભરતી-ઓટ વિશે જણાવી શકશે

-પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારો તથા અટકાવવાના ઉપાયો વિશે જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-પર્યાવરણના ઘટકો વિશેની ચાર્ટ દ્વારા સમજ
-પર્યાવરણના પ્રકારો વિશે ચર્ચા
-ભરતી-ઓટ વિશેની યુ ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ
-પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારની યાત્રા દ્વારા સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-જુદા જુદા ચાર્ટ,
-પ્રદૂષણ ના ચિત્રો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-પર્યાવરણના ઘટકોનો ચાર્ટ બનાવવો
-પર્યાવરણના પ્રકારો અને તેના ઘટકોની ચર્ચા
-પાણીનું જુદા-જુદા સ્વરૂપોમાં વિતરણ અને ભરતી-ઓટ વિશેની વિડીયો દ્વારા સમજ
-પ્રદૂષણ અને તેના પ્રકારોની ચિત્રો તથા ચાર્ટ તેમજ વિડીયો દ્વારા સમજ

-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ

પ્રવૃત્તિ :

-

મૂલ્યાંકન

-કટીબંધો ની આકૃતિ દોરો

-પ્રદુષણ થવાના કારણો લખો.

સપ્ટેમ્બર માસનું પાઠ આયોજન
૧૬. રાજ્ય સરકાર

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-રાજ્ય સરકારની રચના અને ભૂમિકા વિશે જણાવી શકશે

-સરકારનાં અંગો અને તેનાં કાર્યો વિશે જણાવી શકશે

-ચૂંટણી પ્રક્રિયા વિશે જણાવી શકશે

-રાજ્યપાલ તથા મુખ્યમંત્રીની નિમણૂક અને કાય જણાવી શકશે

-વડી અદાલત વિશે જણાવી શકશે

-આરોગ્ય અંગે સરકારની વિવિધ યોજનાઓ જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-રાજ્ય સરકારની રચનાની ચાર્ટ દ્વારા સમજ

-સરકારનાં અંગો અને તેનાં કાર્યો વિશે ચર્ચા શાળા પંચાયતની ચૂંટણી દ્વારા ચૂંટણી પ્રક્રિયાની સમજ

-રાજ્યપાલ તથા મુખ્યમંત્રીના કાર્યોની ચર્ચા

-વડી અદાલત વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

-જાહેર સ્વાસ્થ્ય સેવાઓના જુદા-જુદા ફોટા તથા વિડીયો દ્વારા સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-સરકારનાં અંગોનો ચાર્ટ

-ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો

-સમાચારપત્રોના કટિંગ્સ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-સ્થાનિક ધારાસભ્યનો સંપર્ક નંબર મેળવી સ્થાનિક લોકોના પ્રશ્નોથી માહિતગાર કરવા

-મોક વિધાનસભાનું આયોજન

-શાળા પંચાયતની ચૂંટણી તથા મંત્રીમંડળની રચના

-સરકારના અંગો અને કાર્યો વિશેનો ચાર્ટ બનાવવો

-સ્થાનિક વિધાનસભા મતક્ષેત્રનો વિસ્તાર દર્શાવતો નકશો તૈયાર કરવો

-સરકાર અંગેના સમાચાર પત્રોના કટિંગ્સનો સંગ્રહ

પ્રવૃત્તિ :

-વિધાનસભા ભવનની મુલાકાત

-વડી અદાલતની મુલાકાત

-પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રની મુલાકાત

મૂલ્યાંકન

-

ઓક્ટોબર માસનું પાઠ આયોજન

૪. મધ્ય યુગીન સ્થાપત્યો, શહેરો, વેપારી અને કારીગરો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-મધ્યયુગીન સ્થાપત્યો અને તેની શૈલી વિશે જણાવી શકશે

-ગુજરાતનાં સ્થાપત્યો તથા વિવિધ કલાઓ અને સંસ્કૃતિ વિશે જણાવી શકશે

-મુઘલ સમયનાં સ્થાપત્યો અને શૈલી વિશે જણાવી શકશે

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-મધ્યયુગીન સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ઈન્ટરનેટ દ્વારા સમજ

-મધ્યયુગીન કલા અને સંસ્કૃતિ વિશે ચર્ચા તથા પ્રશ્નોત્તરી

-ગુજરાતનાં સ્થાપત્યોની ફોટા તથા ચાર્ટ દ્વારા સમજ

-ગુજરાતની કલાઓ, વેપાર, લોકનૃત્યો, હસ્તકલા વગેરેની ચુ-ટ્યુબ વિડીયો દ્વારા સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-સ્થાપત્યોનાં ફોટા,

-ચાર્ટ,

-ભારત તથા ગુજરાતનો નકશો,

-ગુજરાતની પ્રખ્યાત વસ્તુઓનો આલ્બમ

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-કોઈ એક સ્થાપત્યની મુલાકાત કરાવી તેની સમજ આપવી

-જુદા-જુદા સ્થાપત્યોની ફોટા સહિત સંગ્રહપોથી બનાવવી

-QR CODE SCAN કરી દરેક પ્રવૃત્તિની સમજ

-ગુજરાત વિશેની સંપૂર્ણ માહિતી દર્શાવતો ગ્રંથ બનાવડાવવો

-મધ્યયુગના સાહિત્ય વિશેની માહિતીનો ચાર્ટ બનાવવો

-ગુજરાતના લોકનૃત્યોના ચુ ટ્યુબ વિડીયો બતાવી સમજ આપવી

પ્રવૃત્તિ :

-મેળાની મુલાકાત,

-પાળિયાની મુલાકાત,

-કોઈ એક સ્થાપત્યની મુલાકાત

મૂલ્યાંકન

-

ઓક્ટોબર માસનું પાઠ આયોજન

૧૨. વાતાવરણ ની સજીવો પર અસર

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

-વાતાવરણની ઉત્પત્તિ, વાયુઓ, સ્તરરચના વિશે જણાવી શકશે

-હવામાન, આબોહવા, તાપમાન, વાતાવરણનું દબાણ, પવનો અને ભેજ વિશે જણાવી શકશે

-જંગલો અને તેના પ્રકારો તથા તેમાં વસતાં પ્રાણીઓ વિશે જણાવી શકશે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા :

-વાતાવરણની વાયુઓની આકૃતિ દ્વારા સમજ

-વાતાવરણનાં સ્તરોની આકૃતિ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ

-હવામાન અને આબોહવાની તુલના અને ચર્ચા

-પવનો અને તેના પ્રકારોની ચર્ચા

-જંગલો અને તેના પ્રકારો, તેમાં થતાં વૃક્ષો, પ્રાણીઓની ચિત્રો તથા વિડીયો દ્વારા સમજ

શૈક્ષણિક સાધન :

-પાઠમાં આવતાં ચાર્ટ

-ચિત્રો

-પૃથ્વીનો ગોળો

-દુનિયાનો નકશો

-ભારતનો નકશો

શિક્ષક વિદ્યાર્થીની પ્રવૃત્તિ :

-વાતાવરણમાં આવેલા વાયુઓનું પ્રમાણ દર્શાવતી આકૃતિ દોરવાવી

-વાતાવરણનાં સ્તરોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ

-આબોહવાની માનવજીવન પર થતી અસરો વિશેની વિડીયો દ્વારા સમજ

–પવનો અને તેના પ્રકારોની ચાર્ટ દ્વારા સમજ

–જંગલો અને તેના પ્રકારો તથા તેમાં જોવા મળતાં પ્રાણીઓની ચાર્ટ તથા ચિત્રો દ્વારા સમજ

પ્રવૃત્તિ :

–

મૂલ્યાંકન

–પા.પુ. પ્રશ્નોત્તરી

